

Cvrsvs Philosophicvs

Arriaga, Rodrigo de

Antverpiæ, 1632

Sect. II. Proponitur sententia affirmans Essentiam distingui ab Existentiâ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95614](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95614)

Atum erat verè & realiter, antequam Deus illud crearet; si autè fuissent essentia, cum illa sint quid reale & præcipua creaturarum pars; fuissent certè ab æterno satis multa, & à Deo distincta. Deinde, illæ essentia non possent à Deo verti in nihilum, nec haberet supra illas dominium, essentque ens à se. Rationi naturali hæc doctrina repugnat, nam si ab æterno verè essentia fuissent, verè etiam existissent; nam esse & existere est idem omnino, unde existentia illis superueniens parum illis postea attulisset vilitatis, idèd in hoc puncto.

Dicendum est, ab æterno hominem tam non fuisse, quàm non fuit Chimera, aut entia alia ficta, sed solum peruisse esse, quod non est, fuisse; sicut me posse eligi in Regem, non est me esse Regem; aut posse me frigidari, non est esse frigidum. Dico ergo, ab æterno hominipotuit esse animal rationale, non tamen fuit. Neque obest, dici per verbum *est homo, est animal*: nam etiam dici solet, hæc res est præterita, neque idèd dicimus esse actu aliquid de præteriti. Idem est, quando dico, *Petrus est amaturus*, licet ponatur verbum *est*, de præteriti, non magis significat actu aliquid existens, quàm dum dicitur, *Petrus amabit*. solum ergo dicuntur propositiones illæ æternæ veritatis, quia idem significat semper ex parte obiecti *homo & animal rationale*, si hominem existentem, animal item rationale existens; si hominem possibilem, animal rationale possibile: idèd dicuntur propositiones æternæ veritatis, ad differentiam illarum, *homo est albus*, *homo est niger*, non enim est necessarium, ut si existat homo, existat etiam niger & albus. Si autem vellemus rigore attendere, tam est falsum, *homo est animal ab æterno*, quàm *homo est albus*, quia ab æterno, quandoquidem non fuit, tam non idem significatur animalitas rationalitati, quàm non vnitur homo cum albedine aut nigredine, &c. Vide Huradum Disputat. 8. sect. 2. & 3. vbi fusè probat, rem in potentia absolute in se nihil esse.

35 Sed hinc virgebis: Ergo etiam hæc erit vera ab æterno, *homo est existens*. Patet, quia tam necessariò homo, si sit, erit existens, quàm si sit, erit animal rationale; ergo si ob hanc rationem est vera, *homo est animal rationale*, etiam erit, *homo est existens*. Respondeo, in re id ita esse, ex communi tamen acceptione hanc, *homo est existens*, sumi in sensu absoluto & proprio, unde est falsa, si homo absolute non existat; illam verò, *homo est animal*, sumi in sensu conditionato explicato proximè, idèd esse verum, licet in rigore falsa sit, sicut prima.

SECTIO II.

Proponitur sententia affirmans Essentiam distinguì ab Existentiâ.

36 QVÆRIMVS, an in Petro existente dentur duæ entitates, quarum vna sit essentia, alia verò existentia; sicut in albo dantur duæ entitates, quarum vna sit subiectum, alia verò albo constituens subiectum album. Vbi aduerte, non quæri, vtrum in Paulo existente dentur absolute vtrumque duæ entitates; id enim certum est, datur enim eius essentia, item actio quâ producitur, vbicatio & duratio, iuxta dicta à nobis in Phisicis. Quod si aliquam ex his velis vocare existentia, tecum iam non erit dissidium tam de re quàm de voce. Vt ergo quæstio sit de re, inquirimus, an ultra essentia,

actionem, durationem, vbicationem, detur in Angelo v.g. alia entitas, vel realis vel modalis, quæ munus exerceat existentia, & quæ producat per productionem essentia.

Aduerte deinde, non esse nobis sermonem de essentia diuinâ, quia cum de conceptu Dei sit, actu esse in rerum natura, dubium non est, eius essentiam ab ipsius existentia nequaquam distinguì, est ergo sermo de solâ creatâ essentia.

Prima sententia hac in re docet, essentiam & existentia distinguì inter se realiter, vt duas entitates reales. Pro hac referuntur à P. Suarez Tomo 2. Metaph. Disputat. 31. sect. 1. num. 3. Capreolus, Caietanus, Sencinas, Aegidius, Albertus & Auicenna.

SUBSECTIO PRIMA.

Aliqua argumenta pro hac sententiâ.

PRIMUM potest esse fundamentum huius sententia, quia prædicata essentialia conueniunt creaturæ sine interuentu causæ secundæ, idèdque propositiones de prædicatis essentialibus sunt æternæ veritatis; sed existentia conuenit creaturæ à causis, ergo distinguuntur realiter ab essentia. Respondeo negando Minorem; neque enim solâ existentia creaturæ, sed ipsa etiam essentia est creatura, & consequenter non est ens à se, sed dependens ab alio, id est à Deo & alijs causis à quibus producitur.

Ad illud de propositionibus æternæ veritatis, feci satis supra numero 34. nunc retorqueo argumentum, quia de ipsâ entitate existentia, vt distincta ab essentia, possunt efformari aliquæ propositiones essentialia, & æternæ veritatis, vt *existentia est entitas, est creatura, &c.* ergo etiam in ipsâ existentia deberet distinguì esse entitatem & creaturam, & sic in infinitum; ergo propter hoc argumentum non magis distinguenda est existentia Angeli ab eius essentia, quàm non distinguuntur essentia existentia ab ipsâ existentia; neque possibile est distinguere aliquod prædicatū, quantumvis illud voces ipsammet actualitatem existentia, de quo etiam vt sic distincto non sit verum illud, *ens esse ab alio, creaturam accidens, aut substantiam*, quæ omnia sunt prædicata, quæ æternæ veritatis à se dicuntur.

Secundum: Quia omnis creatura debet esse composita verè & realiter vt distinguatur à Deo omnino incomposito; atqui nō est alia compositio quàm ex essentia & existentia, ergo. Quod si dicas componi creaturâ ex substantia & accidente; Contrâ, quia hæc non est compositio vniuersalis, non enim conuenit ipsi subiecto & accidenti secundum se, cum tamen secundum se sint creaturæ. Sed primum conuerto contra hos argumentum, quia etiam compositio ex essentia & existentia non conuenit ipsi essentia & ipsi existentia secundum se, sicut accidenti secundum se & subiecto secundum se per te non conuenit compositio accidentalis, ergo nec tu assignas compositionem vniuersalem omni creaturæ. Respondeo ergo, de ratione creaturæ non esse, vt qualibet sit composita, & includens duas partes, qualibet enim pars non includit duas, alias daretur processus in infinitum, & ipsa anima rationalis, prout distincta ab omni existentia, vbicatione, modo, & omni aliâ

B b b b forma

formā deberet adhuc esse composita, quia etiam ut sic est creatura; hoc autem omnino est in terminis implicatoriū, scilicet ut res indivisibilis, etiam prout indivisibilis, dicat compositionem. Absolutē ergo respondeo Primō, fortē non repugnare aliquam creaturā incapacem compositionis, quā v. g. per se esset alligata huic tempori, loco, &c. ideoque hæc omnia per suammet essentiam haberet, & fortasse hoc in illā maiorem imperfectionem diceret, quā esse indifferentem per vicationes & durationes distinctas, ad durandum in hoc vel illo loco, hoc vel illo tempore. Quod si hoc diceret maiorem perfectionē, saltem illa perfectio non esset infinita, penderet enim à Dei dominio, & naturā suā esse ens contingens (potuit enim à Deo non produci absolute) itē haberet infinitas alias imperfectiones; ergo carere compositione non est conceptus infinitus repugnans creaturæ.

40 Secundō respondeo, solū esse de ratione cuiuslibet creaturæ, vel esse compositam, vel esse aptam componere cum aliā, hoc autē omni creaturæ potest cōvenire, etiam si existentia non distinguatur, quia potest esse mutabilis, & apta vñiri cum aliquo accidente, aut substantiā, aut modo.

Tertium: Quia esse creaturæ est esse receptum, ergo existentia recipitur in essentiā, cū non sit aliud in quo recipiatur. Quod verō sit receptum, patet, quia nisi esset receptum, non haberet unde limitaretur. Nego Antecedens. Probationem primā infringo in ipsā essentiā, quæ non est recepta etiam per se, & tamen ut talis est limitata perfectionis; ergo ut aliquid sit limitatum, non debet habere subiectum, cū ipsum subiectum sit limitatum, & non ab alio; creatura ergo est limitata formaliter à seipsā, efficienter à suis causis.

41 Quartum: Quia in compositis ex materiā & formā esse siue *existere* non est compositum, sed indivisibile, cadens supra utramque partem, alioquin materia non esset pura potentia, neque esset ens à formā; ergo esse seu *existere* distinguitur à materiā & formā, ergo ab essentiā. Nego Antecedens, quia esse hominis v. g. qui componitur ex materiā & formā, est esse compositum, ipsum scilicet corpus & anima vñitæ, iuxta Symbolum Athanasij: & idem est in omnibus alijs compositis. Ad ea quæ pro absurdo afferebantur, fateor libenter, materiā non esse puram potentiam, nec esse ens à formā, sed à se ipsā intrinsecē, de quo satis in Physicis, vbi hæc omnia Thomistarum axiomata ex professo impugnavi. Hic solū obferuo, ab eis in Physicis probari, materiā non *existere* per existentiam propriam, quia existentia est distincta ab essentiā, & potest vnica existentia sufficere pro duabus partibus: iam autem in præfenti probant, existentiam distingui ab essentiā, quia materia prima non habet existentiam propriam, sed distinctam, vbi manifestissimum circulum committunt: nec mirum, quia tam difficiles sententiæ non possunt nisi petēdo principium, & vna ex aliā sine solidiori fundamento probari.

42 Quintum: Quia essentia separatur ab existentia, ergo distinguuntur. Consequentia videtur bona. Antecedens autem probatur Primō in humanitate Christi Domini, quæ existit per existentiam Verbi; Secundō in quantitate Eucharistiæ per existentiam supernaturalem; Tertio, quia corrumpitur existentia manente essentiā. Respondeo ne-

gando Antecedens. Ad primam probationē dico, humanitatem Christi per propriam existentiam *existere* existentiam idem dico de quantitate in Eucharistiā, quæ ideo præcisè dicitur *existere* supernaturaliter, quia actio quā produciatur est supernaturalis quoad substantiā, procedit enim à solo Deo sup-
43 plente defectum subiecti, id est materiæ primæ. Ad tertium Sectione præcedenti ostendi, sine existentia non manere essentiam simpliciter, aliā fuisse verē & realiter ab æterno aliquid reale, distinctum à Deo, nempe essentia hominis, quod est erroneum. Solū ergo manet essentia secundū quid, & per non-repugnantiam, quomodo etiam mater ipsa existentia iuxta ibidem dicta: & nunc idem vrgetur ampliū, quia hæc entitas existentia distincta, quam tu ponis, potuit ab æterno produci, ergo fuit possibilis, & tamen non fuit ab æterno producta, ergo habet in se aliam existentiam actūalem, de quā secundā idem redibit argumentum vique in infinitum.

SUBSECTIO SECUNDA.

Alia argumenta pro eadem sententiā.

SEXTVM: Quia *existere* hodie non est *existere* heri aut cras, & tamen eadem est essentia hodie & cras, ergo essentia distinguitur ab existentia. Hoc argumentum, cui nonnulli recentiores valde confidunt, nimium probat, scilicet, existentia hie vel Romæ esse diuersam: nam *existere* hie non est *existere* Romæ, ergo sunt duæ existentie præcisè ex eo, quod sim hie, vel Romæ, quod tamen est absurdum. Præterea probat, essentias esse diuersas; nam essentia hesternæ potest separari ab hodiernā. Dixi in Physicis, *existere* hodie & heri dicere duo, & ipsam existentiam, & rationem formalem quæ respondet hodierno diei; ita existentia est eadem, duratio autem est diuersa: sicut homo albus dicit duo, & hominem qui est albus, & albedinem quā redditur albus; homo semper idem est, siue sit albus siue niger, albedo tamen & nigredo non sunt idem. Vide quæ dixi Disputatione xv. Physicæ à numero 5, probans durationem distinguui.

Septimum: Quia primum & principale discrimen inter Deum & creaturas est, Deum esse suum esse, seu suum *existere*; creaturas verō non esse suum *existere*, ergo, quia in Deo non distinguitur essentia ab existentia, secūs in creaturā. Consequentia videtur bona: nam si existentia creaturæ esset idem cum essentiā, esset suum *existere*. Antecedens autem probatur communi Patrum auctoritate, qui id expressè videntur docere: ratione item naturali, quæ docet creaturam esse contingentem, ideoque non esse suum *existere*. Sed in primis retorqueo argumentum in ipsā existentia, quæ est creatura, & adhuc est suum *existere*, cum tamen per se non existat per aliam existentiam. Deinde respondeo, differentiam inter Deum & creaturam non consistere in distinctione essentia ab existentia, sed in contingentia ipsius essentia, quæ contingentia datur in ipsā existentia, sine aliā enim existentia distincta est adhuc indifferens, ut sit vel non sit, cur ergo idem non erit in essentiā?

Replicabis, existentiam non esse indifferentem ut sit, nec posse concipi nisi existentem; sicut homo nec potest concipi, nec *existere*, nisi sit animal. Ratio

tiô est, quia de conceptu existentia est actu existere. Respondeo, hoc Antecedens euidenter esse falsum: nam hæc existentia Petri non fuit ab æterno, & tamen ab æterno potuit produci; item antequam Deus eam produceret; eam cognouit, vt posset illam amare & velle producere, ergo hæc existentia non minus fuit ab æterno possibilis, & non existens, quàm ipsa essentia.

- 46 Quod si dicas, existentiam non existentem non esse existentiam, tunc etiam dico, essentiam non existentem non esse essentiam. Addo verò sicut hoc non obstante, illa existentia numero potuit à Deo cognosci antequam existeret, & cognosceretur licet non existeret (de illa enim cognoscebat Deus, se posse illam producere) idem enim dico ego, eodem modo à Deo cognosci de ipsâ essentiâ, nec aliter essentiam esse possibilem, quàm ipsam existentiam, nec aliter esse creaturam, & ens ab alio seu non esse suum, quàm ipsam existentiam. Exemplum quod de homine affertur, non est ad rem, quia ego non dico existentiam posse concipi sine essentia, sicut homo non potest concipi sine animalij; sed dico, id quod concipio, quando dico existentiam, posse aliquando in se verè esse, aliquando solum in intellectu: sic aliquando ipse homo cognitus potest in se verè & absolute esse animal, aliquando in se non esse, quia cum sit ens defectibile, potest iam esse simpliciter, iam verò simpliciter non esse in se; sed solum cognosci, vt cognoscebatur à Deo, antequam crearetur.

- 47 Octauum: Quia scientia simplicis intelligentiæ seu creaturarum possibilium distinguitur in Deo à scientiâ visionis, quæ est ad creaturas futuras, sed non potest assignari vlla differentia, nisi dicatur, existentiam ab essentiâ distingui, & per scientiam visionis cognosci existentiam, per scientiam verò simplicis intelligentiæ cognosci solum essentiam, ergo distinguitur essentia ab existentia. Omisissis alijs solutionibus, quæ non videntur explicare, sed confundere difficultatem, Primum retorqueo argumentum contra aduersarios, quia de ipsâ existentia distincta habet Deus scientiam simplicis intelligentiæ & visionis, quia, vt ex dictis proximè constat, de illâ cognoscit esse possibilem, & præterea esse existentem. Vide ergo, quâ ratione possit eas scientias circa existentiam sine obiectorum diuersitate distinguere, & eadem ego illas distinguam circa essentiam.

- Abolute respondeo, scientias has non per obiecta, sed ex modo ea cognoscendi distingui. Sicut enim cognitio, quam habet Deus de conuersione Petri absolute futura, non distinguitur ex parte obiecti à cognitione, quam habet, quod si ponatur vocatio, conuertetur. Nam per primam cognitionem cognoscit Deus & vocationem & conuersionem, hæc autem etiam cognoscit per secundam, distinguuntur tamen ex modo cognoscendi; nam scientia media solum apprehendit vocationem, non verò illam iudicat, nec affirmat, sed solum dicit, *Si vocetur Petrus*, iudicat verò conuersionem, posita vocatione, secuturam: at per scientiam absolutam non solum apprehendit vocationem, sed etiam affirmat eam. Vnde non solum dicit *si vocetur*, quæ non est affirmatio vocationis; sed dicit *vocatur*, quod est formalissimè affirmare. Idem contingit in nobis, quando dicimus, *Petrus currit & mouetur*, & *si currit mouetur*; per vtramque enim cursus & motus cognoscitur, sed non per

vtramque affirmatur. Ita similiter dico; Deum per scientiam simplicis intelligentiæ cognoscere essentiam & existentiam, item cognoscere eam essentiam non fundare duo contradictoria, quod est idem; ac non repugnare, iuxta dicta à nobis supra. Hæc autem omnia cognoscit Deus per scientiam visionis, nec aliquid amplius. Dico, *nec aliquid amplius*, contra nonnullos, aientes has scientias differre, quia cognoscunt diuersos status; quod euidenter inde refellitur: nam quisquis ille sit status, qui per scientiam visionis cognoscitur, cum etiam ille formalissimè sit possibilis, & non necessariò existens, debet cognosci etiam per scientiam simplicis intelligentiæ. Et hæc sit ratio à priori, cur hæ scientiæ non possint per obiecta distingui, quia scilicet nulla entitas, vel status entitatis, vel negatio potest esse existens, quæ non sit possibilis; neque è contrario nihil possibile, quod non posset esse existens, ergo nihil potest videri per scientiam visionis, quod per scientiam simplicis intelligentiæ non fuerit cognitum, non est ergo differentia, nec potest esse ex parte obiecti, sed ex parte cognitionis, quod per scientiam simplicis intelligentiæ apprehendit essentiam & existentiam, non tamen eam iudicando nec affirmatiuè nec negatiuè, sed per actum qui explicatur per hæc verba *si existat, si sit*, sicut cognoscit vocationem, cum dicit, *si vocetur*; affirmatur verò, *si sit talis essentia, non secutura duo contradictoria*, quod est affirmare eam esse possibilem; at per scientiam visionis affirmat non solum non sequi duo contradictoria, si sit talis res, sed etiâ affirmat ipsam rem; sicut affirmat conditionem, scilicet vocationem ipsam, quando dicit, *Petrus vocatur & conuertetur*, quæ differentia, vt per se constat, non in obiectis, sed in actibus ipsis versatur. Et hæc sufficiant ad explicandam harum scientiarum diuersitatem; de quâ fusiùs Theologi, cum quibus de illâ egi in materiâ de scientiâ Dei.

Nonum argumentum sit: Calor v.g. dicit ordinem transcendentalem ad ignem vt possibilem, & non ad ignem vt existentem, ergo ignis possibilis & existens distinguuntur, aliàs non posset vnus esse terminus alicuius relationis, alter verò nō ea, enim essentia duo contradictoria, quæ nō possunt eidem rei conuenire. Respondeo Primò, retorquendo hoc argumentum, calor respicit existentiam ignis vt possibilem, & non vt existentem, ergo in ipsâ existentia sunt duæ res distinctæ, & sic in infinitum. Respondeo Secundò, quando dicimus, calorem v.g. habere ordinem transcendentalem ad ignem possibilem, nihil aliud nos contendere, quàm calorem esse talis naturæ, vt si per impossibile repugnaret ignis, repugnaret etiam & calor. Vnde non minus ad existentiam quàm ad essentiam ignis terminatur ille respectus, non tamen ad illas quæ aliquid sint de præsentia, & actualiter; sed ad eas quæ essent: quia verò calor nō petit vt absolute aliquid sint, ideo non dicitur respicere essentialiter existentiam, sic verò essentiam. Vbi reiiciendi sunt nonnulli recentiores, qui dicunt, illam relationem essentialem esse ad iudicium Dei, quo iudicat ignem esse possibilem: hi, inquam, reiiciendi; quia, etiam si Deus per impossibile non intelligeret, calor penderet ab igne possibili, & non ab Angelo possibili v.g. ergo hæc dependentia non est à iudicio Dei, sed modo à nobis explicato.

Aliter infra responderi potest argumēto: Calor petit ignem possibilem; distinguo ignem qui actu

fit possibilis, seu possibilitatem, quæ actu sit aliquid, nego: respicit illum qui esset si produceretur; concedo Antecedens, primam consequentiam & secundam distinguo: calor non respicit existentiam; distinguo: existentiam quæ actu aliquid sit, concedo: quæ esset si produceretur, nego. Vnde rursus nego, diuersa prædicata conuenire essentia & existentia, quia vtrique eodem modo respicitur; sed quia respicitur existentia & essentia, ita ut non petat calor eas proprie esse actu, ideo est æquiuocatio, & videtur respici possibilitatem sine existentia, quod tamen falsum est, iuxta dicta.

Vltimum: Quia substantia distinguitur à substantia, ergo & existentia à re existente. Sed admissio Antecedente, nego consequentiam: disparitas constabit ex Sectione 3. vbi probabitur, non posse distinguere existentiam: & ex Disp. 111. vbi substantia distinctionis necessitas explicabitur.

52 Hæc argumenta, quæ pro distinctione reali inter essentiam & existentiam afferuntur, possunt etiam afferri, ad probandam distinctionem modalem, vel ex natura rei, imò si quam probant, solùm hanc, & non maiorem distinctionem; quare minus improbabilius philosophantur, qui secundam in hoc puncto sententiam tenent, Scotus scilicet, Henricus, & alij apud P. Suarez supra num. 11, essentiam ab existentia solùm distinguunt modaliter. Nos eis, sicut his fecimus satis, dum pro distinctione reali afferuntur, facimus etiam pro modaliter. Alia autem argumenta specialia pro hac modaliter distinctione non sunt, ideo non est ampliùs in hac sententia immorandum.

SECTIO III.

Vera sententia proponitur.

Ex dictis Sectione præcedenti non erit difficile veram hac in re sententiam propugnare: ea est, essentiam & existentiam à parte rei nullo modo distinguere. Hæc est communissima inter recentiores nostræ Societatis, & ex antiquioribus pro eâ referuntur à P. Suarez supra numero 12. A. lenis, Aureolus, Henriquez, Godefridus, Durandus, Gabriel, Heruæus, Gregorius, Nominales omnes, alique plures, quibus ipse num. 13. subscribit. estque sententia Aristotelis 4. Metaph. cap. 2. & lib. 5. cap. 7.

53 Eam probo Primò, aliis argumentis omisiss, quia sine necessitate non sunt distinguendæ entitates, sed nulla necessitas est in præsentia distinguendi essentiam ab existentia, vt ex Sectione 2. constat, non sunt ergo distinguendæ. Confirmatur Primò, quia fundamentum distinctionis est separabilitas saltem non mutua, sed neque essentia potest esse sine existentia, nam eo ipso quod essentia sit, existet, imò non est aliud existere quàm esse, vt dixi supra, neque existentia potest separari à essentia (vt fusiùs ostendam in tertio argumento) ergo inter essentiam & existentiam nullum est distinctionis vestigium, vt quid ergo distinguendæ sunt? Confirmatur Secundò, si ob aliquod ex argumentis præcedentibus distinguimus essentiam ab existentia, etiam in ipsa existentia debemus aliam distinguere existen-

tiam, & sic in infinitum: vt enim constat ex dictis Sectione 2. nullum est argumentum, nec potest esse, probans essentiam distinguere ab existentia, quod non probet eodè modo, distinguere ipsam existentiam àliam existentiam, & sic in infinitum; ergo ne cogamur ponere processum infinitum, negandum est existentiam ab essentia distinguere.

Secundò-principaliter probatur, quia nihil potest fieri ens intrinsecè formaliter per aliquid à se distinctum, sed existentia est id quod aliquid fit ens formaliter in actu, ergo non potest distinguere ab essentia. Consequentia est bona. Minor etiam ab aduersariis admittitur. Maior autem sic probatur efficaciter: quia vel illud quod recipit existentiam, vt adæquatè distinctum ab existentia, ipsa est ens, vel non. Quod non sit ens, dici nequit, alias non posset recipere realiter ipsam existentiam; ergo dicendum est, esse ens, tunc scilicet illud vt adæquatè distinctum ab existentia, est ens, ergo existentia distincta non dat illi esse ens, ergo id quod dat illi esse ens, & per se est existentia, non potest esse distinctum ab illo.

Dices, hoc argumentum infringi in vocatione distincta, nam Petrus v. g. vt cōdistinctus ab vocatione, vel est in loco, vel nō. Si est, ergo non eget vocatione distincta; si non est, ergo iam non sunt duæ res in loco, sed vna tantum, nempe ipsa vocatione, quod est contra omnes; ergo sicut ipsa vocatione & seipsam reddit præsentem huic loco, & simul Petrum cui vnitur, ita etiam poterit existentia & seipsam & suum subiectum reddere ens, licet illud vt cōdistinctum ab ipsa non sit ens. Sed contrà, quia Petrus, vt recipit vocationem, habet sufficientem capacitatem, si supponatur ens reale, etiam si non supponatur vocationem; sicut subiectum ante albedinem non supponitur album. Vnde non mirum, si & possit vniri cum illà vocatione, & ab eâ reddi vbicatus, sicut potest vniri cum albedine, & ab eâ reddi albus; Petrus autem vt cōdistinctus ab existentia, si non sit ens, sed purum nihil (vt sunt modò & fuerunt ab æterno res non existentes) nequit illi realiter vniri existentia, aut formaliter illi communicari, & consequenter nec per vniōnem suam cum illo illud reddere ens aut existens, ergo nihil potest fieri ens intrinsecè & formaliter per aliquid à se distinctum, ergo existentia dans esse intrinsecè & formaliter, non potest realiter distinguere à re existente. Dixi, *formaliter & intrinsecè*, quia efficienter & extrinsecè omne, quod producit ab alio distincto, fit ens, id est, ab alio accipit efficienter essentiam, omne enim productum necessariò debet distinguere à producente, iuxta dicta in Physicis. At existentia non reddit existentem essentiam vt causa efficiens, aut actio productiua illius: si enim hoc esset, libenter fateremur, existentiam posse distinguere ab essentia, id est actionem à re producta; solùm ergo dat esse intrinsecè & formaliter se communicando & vniendo. quomodo autem communicabit aut vnietur existentia ei rei quæ nihil est, vt cōdistincta ab ipsa existentia: vniō enim realis semper debet esse inter extrema realia.

Confirmo: ipsi aduersarij censent, existentiam distinctam causari materialiter ab essentia, ergo hæc, vt cōdistincta ab existentia, adhuc existit. Patet, quia nihil purè possibile potest realiter producere (nemo enim dat quod non habet)